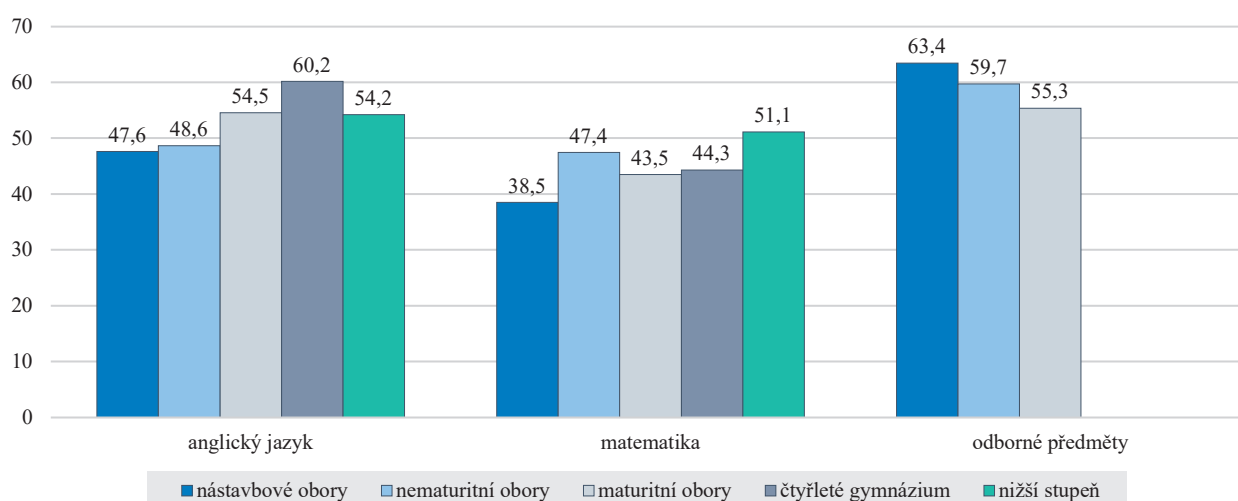

GRAF 65 | Četnost znaků kvalitní práce s obsahem v některých předmětech podle oborů vzdělání (v %)

Jedním ze základních problémů kvality práce s obsahem je nízká úroveň sledování pokroku žáků. Pedagogové v lepším případě dokážou využít pro vzdělávací cíl celkový stav znalostí a dovedností žáků (viz kvalita práce s cílem níže), ale jen v jedné čtvrtině mají doklady individuální úrovně. Důsledkem je, že obsah neodpovídá dosavadním znalostem a dovednostem žáka a velmi pravděpodobně je v hodině pro daného žáka neefektivně probrán. Druhým závažným problémem je vysoký výskyt hodin, které nerozvíjí ani dovednosti, ani znalosti, ale ani postoje. Více než jedna třetina hodin v nástavbových oborech a více než jedna čtvrtina v maturitních oborech nemá jasné obsahové ukotvení, jaké znalosti, dovednosti, případně postoje by měla rozvíjet. Jestliže toto není zřejmé ani při hospitaci, ani při následném rozhovoru, je téměř jisté, že význam a přínos těchto hodin pro žáky je velmi nízký. Tato nízká efektivita je i v hodinách na gymnáziích, byť se jedná „jen“ o jednu šestinu hospitovaných hodin.

Alarmujícím je přetrvávající nízký podíl hodin, ve kterých se propojují informace z hodiny s reálnou situací žáků. Ať už na gymnáziích, ale i v oborech středního odborného vzdělávání, kde je propojování teorie a praxe dokonce jedním z principů tohoto vzdělávání.

Druhým souhrnným faktorem, který dokládá úroveň promyšlení a plánování výuky, je kvalita práce s cílem (zda je cíl hodiny žákům zřejmý, z čeho vyplývá, zde je hodina v jejím závěru vzhledem k cíli vyhodnocena a zda cíli odpovídají zvolené metody a formy). Ve všech hodinách byl průměrný výskyt těchto znaků celkově nejvyšší, přesto dosáhl jen 66 %. Nejvyšší (70 %) je v hodinách na nižším stupni a nejnižší (61 %) je v hodinách nástavbových oborů. Vliv aprobace byl zřetelný jen v oborech středního odborného vzdělávání (např. v nematuritních oborech o 10 p. b. častější výskyt u aprobovaných pedagogů). Hlavní příčinou rozdílů mezi obory vzdělání byla rozdílná schopnost pedagogů reflektovat využití metod vzhledem k cíli hodiny (u nematuritních oborů o 18 p. b. méně než u čtyřletého gymnázia) a rozdíly ve výskytu hodin, ve kterých nebyl žákům cíl hodiny zřejmý ani po skončení hodiny (o 14 p. b. častěji u nástavbových oborů než u čtyřletých gymnázií). Odlišnosti byly i ve zdrojích cílů hodin, které dobře dokumentují směřování obsahu hodiny. Cíle plynoucí z osnov ve ŠVP jsou dokladem postupného probírání v souladu s osnovami, cíle plynoucí z maturitní zkoušky dokládají zaměření vyučovací hodiny na nácvik dovedností a znalostí spojených s touto zkouškou, a pokud plyne cíl ze žákovských znalostí a dovedností, tak je pravděpodobně hodina především ovlivněna skutečnými znalostmi nebo dovednostmi žáků.